

FEJÉRMEGYEI NAPLO

Melyben:		Vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1-90 K.
3 óra	3 K.	3 óra	4-50 K.
6 óra	6 K.	6 óra	9 K.
12 óra	12 K.	12 óra	15 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-tér 1.
Székesfehérvár aca.
Egyes szám: 4 fillér.
Hirdetés díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

A hóvihart

meg nem állíthatjuk, a háborút meg nem szüntethetjük, a fiainkat haza nem hozhatjuk a meleg tüzhely mellé. De mégis fáj látnunk, hogy az itthoni emberek oly keveset emlegetik a harctéri tél szenvedéseit, oly igen önzők a maguk kis vagy nagy tartott bajai viselésében s minden gondolatuk a megélhetésé, vagy a háborus meggazdagodásé.

Általános a panasz, hogy az itthoni emberek a háboru alatt, kivált a jómóduak, önzőbbek és fukarabbak, szivtelenebbek lettek, mint valaha. Hát legalább az érzéseikkel ne fukarkodnának. Legalább a részvét és sajnálkozás forró szavait küldenek el a zord frontokra, hol testvéreik kékülő ajakkal gondolnak hazafelé, rájuk kiknek birtokait, házaikat és tüzhelyeit védelmezik.

Az itthoniaknak ércnél maradandóbb betűkkel szívükben kellene írniok frontbeli testvéreik téli szenvedését s ezt soha nem volna szabad elfelejteniük. Majd a béke eljövetele után is komor tisztelettel és hódolattal kellene nézni rájuk, minden teljesíthető vágyukat panasz és szemrehányás nélkül feljeleníteniük, mert ők voltak azok, akik a háboru kálváriáját mondatatlan szenvedések közt végigjárták.

Hordja a szél a havat, mindenki földel alá menekül s gyermekeink milliói ebben a hóvihartban szabad ég alatt töltik az éjszakákat. Gondolatok rájuk, minden emberek és küldjétek el hozzájuk lelkek forró halálját, meleg köszönőtet s tegetek nagy elhatározásokat arra az időre, ha majd hazajönnek a meleg tüzhely köré. Majd nagyon szeressétek őket!

Hazamennek a menekültek.
A miniszter értesítette a vármegye alispánját, hogy újabb különvonalatok indulnak Erdélybe s azok a menekülteket viszik. Marostorda és Csikmegye egyes részeibe még most sem térhetnek haza. Kimutatást kér a miniszter arról, hogy hány család indul vissza, mennyi az állatállományuk.

Megdrágul a délivasút.

A Délivasút magyar vonalán február elsejétől új személyi díjszabás lépett életbe.

Az új díjszabásból megállapítható, hogy a jegyek ára körülbelül harminc százalékkal ment följebb. Tekintettel az üzemi költségek hihetetlen mérvű emelkedésére, a drágulás nem is mondható túlságosan nagyknak. Ujítás is van. Elettbeállították a vonalszakaszjegyeket. A vonalszakaszjegyekre vonatkozó részt azért ismertettük, mert bizonyára Székesfehérvárot is igénybe fogják venni:

A vonalszakaszjegyeket, amelyek az érvényeségi vonalakon belül tetszőszerinti utazásokra jogosítanak, a személyvonatok vagy gyorsvonatok használatára egymással összefüggő vonalrészekre adják ki, még pedig a következő három minőségben: a) Havi vonalszakaszjegyek egy naptári hónapra, vagy valamely hónap 16-ától a következő hónap 15-éig (bezáróan) terjedő időre; b) negyedévre szóló vonalszakaszjegyek három egymást követő hónapra valamely hónap 1-étől vagy 16-ától kezdődő érvényességgel a havi vonalszakaszjegy háromszoros áráért; c) évi vonalszakaszjegyek, csakis bezáróan ötven kilométerig terjedő távolságokra, egy naptári évre terjedő érvényességgel, a havi vonalszakaszjegy kilencszeres áráért.

HIREK.

Kongregáció ünepség a missziók javára. Gyertyaszentelő-boldogasszony ünnepén a főgimn. Mária-gyülekezete szép és bensőséges ünnepélyt rendezett, hogy a hírhirdetés magasztos eszméjét az ifjúság és a meghívott nagyközönség lelkében népszerűsítse s a szorongatott napjait elő missziókat anyagilag is támogassa. Az ünnepség énekszámokból és szavaltatokból állott, fénypontja pedig dr. Várkonyi Fidél a pesti lelkiigazgató missziós-felovásása volt. A megnyitó beszédet Kigyósi Elemér tartotta, melyben igen szépen kifejtette, a

katholikus hívőknek s elsősorban a kongreganista ifjúságnak a missziók iránt tartozó köteleseit. Szavaltak Vendég Kálmán, Holup Károly és Keszeli József Várkonyi Fidél dr. a missziók életéből vett kedves epizódokkal tette élvezetessé szépen kidolgozott előadását, melyet a jelen volt szép számú közönség hálás tapsal jutalmazott. A kongregáció vezetőiségét legteljesebb elismerés illeti, hogy a figyelmet a nálunk elhanyagolt missziós-gondolatok felé tereli s ezen nagy kath. ügy iránt a fogékony lelkében érdeklődést kelteni iparkodik.

A kibővített Hadsegélyző gyűlése. Az Ö. H. I. nagyszerűen és nem remélt eredménnyel bevált mozgalom által szükségessé vált bizottság kibővítés utáp csütörtökön délután tartotta az első ülését a Hadsegélyző a város ház tanácstermében. A gyűlésen ugy az új mint a régi bizottsági tagok csaknem teljes számban megjelentek. A különböző ezredek képviselői az ezredparancsnokok is részt vettek a gyűlésen. A gyűlés vezetői dr. Saára Gyula polgármester és Szűcs Jenő alispán voltak. Az új munkaprogrammot Baranyay Lajos titkár ismertette hosszabb beszédében, s ahhoz sok bizottsági tag hozzászólt. A földműves társadalom egyik képviselője Lits Ferenc több felszólalásban igazán ügyesen beszélt a Hadsegélyző teendőiről. A segélykérvényeket Baranyay Lajos titkár és Kiss Géza tb. főszámvevő adták elő. Dr. Saára Gyula polgármester a Hadsegélyző társelnöke a nagyarányu hadijótékonysági mozgalomról a következőket jelentette a honvédelmi miniszternek:

Házafias örömmel jelentem, hogy Székesfehérvár szab. kir. városban az Ö. H. I. akció, amelynek megszervezésére Nagyméltóságod dr. Pécsy Gyula cs. és kir. kamarás százados urat küldte le, már eddig is a legfényesebb eredményt tudja felmutatni. Több mint 8000 korona havi járulékot sikerült biztosítanunk az elesett katonák özvegyei és árvái támogatására, amelynek 70 százaléka a székesfehérvári és fejemgyeai Hadsegélyző bizottság pénztárába fog befolyni, hogy az elesett székesfehérvári katonák nyomorgó családjain segítsen.

A helyi Hadsegélyző bizottság e nemes akció folytán végre hozzájutott annyi anyagi eszközöz,

hogy hazafias és emberbaráti céljait fokozottabb mértékben képes lesz megvalósítani. Ez indított bennünket arra, hogy a Hadsegélyző Bizottságot újra szervezzük, a következő tagokkal egészítsük ki: Géczy István huszárezredes állomásparancsnok, Bartha Aladár huszárezredes pótkeret parancsnok, László István honvédelezredes pótzászlóalj parancsnok, dr. Halász Kálmán árvászeki elnök, Bilkei Ferenc, Gánts Aladár, dr. Steinherz Jakab lelkészek, Akóts János, Berveiler János iparosok, Heumann József, Schlamadinger Gyula kereskedők. Ifj. Lits Ferenc, Saltzgruber József és Knittelhoffler Károly birtokosok.

Ezen újonnan alakított bizottságunk hivatva lesz a segélyre befolyt és részünkre áttutalt öszszegnek a hadiözvegyek és árvek részére való kiosztása, valamint a hadsegélyző hivataluk iránti érdeklődést városunkban ébren tartani és az Ö. H. I. akciónak helyesnek vélt működését támogatni.

Közgyűlés a vármegyénél.
Fejérvármegye törvényhatósága hétfőn délelőtt 10 órakor a vármegye székházában gróf Széchenyi Viktor főispán elnöke alatt közgyűlést tart. A közgyűlés tárgysorozatát már ismertettük.

Liszjegyek. Egyéb jegyek hiányában a hatósági liszjegyek száma ugyancsak rohamosan emelkedik. Ma Székesfehérvárot 5810 család 24453 taggal veszi igénybe a hatósági lisztet. Kürthy ennek a nagy tömegnek gyomrát havonként csak 15 vagyon lisztre taksálja. Hát az bizony nem elég. Még Kürthy sem tudná ezt elosztani, úgy, hogy abból jól is lakhassanak.

A villanyügy. A szénhiány tengeri kigyója még most is szorongatja a villanytelep nyakát. Erdős igazgató most úgy vágja ketté a gordiusi csomót, hogy reggel 7 órától délután 3 óráig szünetelteti az áramszolgáltatást mindaddig, amíg a szén biztosítva nem lesz. A telep néhány alkalmasítottal berendelték katonai szolgálatra s így most a szén hiány mellett a munkaerő hiány is fellépett.

A tűzkárosultaknak. Berki József (Pálffy 68.) fehérműt és 10 koronát adományozott a tűzkárosultaknak. Hesz Jenő Somogyberzencéről 5 koronát küldött e célra.

A Népakadémián ma (vasárnap) d. u. 6 órakor előadás lesz. „Az erdő királya” c. három felvonású népszínművet adják elő a műkedvelők.

Egyes szám ára 4 fillér.

— **Növendékhangverseny.** A székesfehérvári zeneiskola február hó 4 én, vasárnap délután 5 órakor a zeneiskola helyiségében (Ferenc József tér 10. sz.) növendékhangversenyt rendez 60 filléres belépőjegyekkel a rendezés költségeire. A növendékhangversenyen közreműködők a következők: Szeib István, Apt Odón, Hirschenstein György, Szabó Julianna, Molnár Pál, Vas István, Törzsök Béla, Horváth Géza, Rechnitzer Ilona, Hercz Mariska, Havranek Jenő, Farkas Zoltán, Schubert Pál, Vidor Imre, Basch Rózi, Balassa Erzsébet, Fodor Margit, Klöckner Sarolta.

— **Végzetes szerencsétlenség.** Halálal végződő szerencsétlenség történt a Ráchegyén pénteken délután. Gyermeknek kezéjébe került egy vadászfegyver s azzal véletlenül agyonlőtte játszópajtását. A tragikus szerencsétlenség története a következő: Gebauer Istvánék a Ráchegyén laknak s pénteken délután a család 10 éves Pista fiának ott volt szomszédpajtása Pallag József. Gebauer Pista ép nagynénjétől jött haza, hogy befűljön a szobába, mire szülei hazaérkeznek. A szobában az ágy mellett volt Gebauer legyvere, s azzal Parrag csupa játékból célozni próbált. A konyhaajtót vette célul, s nem sejtve, hogy fölve van a ravasz elcsúszott. Ebben a pillanatban lépett be Gebauer Pista, a golyó agyába fúródott, s szörnyet halt. Parrag kétségbeesve rohant a szomszédokba s sirva adta elő a szerencsétlenséget, amely teljesen a végzetes véletlennek köszönhető. A rendőrség a vizsgálóbíróval és orvossal, azonnal a helyszínen termelt, s a szerencsétlenség Partag teljesen megtörve mesélte el a szörnyű esetet, amelynek teljesen ártatlanul lett az okozója. Gebaueré-

kat a csapás teljesen megtörte, vigasztalhatatlank a jó Pista fiuk tragikus elvesztése miatt. A szörnyű csapásban újabb kellemetlenségük is lesz, mert gondatlanság miatt még eljárást is indítanak ellenük, mivel a megtöltött fegyvert az ágy mellett hevert. A család iránt általában a részvét. A Parrag fiu szintén vigasztalhatatlan legjobb pajtása elvesztése miatt.

— **A hadbavonultak biztosítása.** Már többször megemlítettük és ismertettük ezt a nagyfontosságú hadbiztosítási intézményt, amelyet az Augustia győrszegély-alap létesített. Néhány koronáért jelentős összegre biztosíthatjuk hadbavonult hozzá tartozóinkat. A hadbiztosítást most a városban és a vármegyében is szervezni fogják, mennél többen élvezzék a nagy csapás esetén ennek az intézménynek áldását. Az Augustia alap Székesfehérvár és fejevármegyei központjának Kelemen Béla lapszerkesztőt nevezte ki s őt bízta meg a hadbiztosítás intenzív propagálásával.

— **Petroléum érkezett.** Székesfehérvár február 20 méter mázsa petroléumot kapott. A miniszter azonban figyelmezteti a várost, hogy nagyon takarékos kodjék vele, mert többet semmi szin alatt sem kaphat.

— **A népszövetség** ez évi első füzete megérkezett. Kiosztás vasárnap d. e. 11 órakor a népsz. irodában.

— **A mezitlábásoknak.** Hesz Jenő Somogyberzencéről 10 kor. küldött a mezitlábásoknak. Átiruk a Hadseregélyző és című alapjára. A rongyosok adományából egy nyomorgó család 20 koronát kapott. Dr. Tunner Károlyné a harctérről hazaérkezett gyermekkatona felségítésére 10 koronát adományozott.

— **Líjjétek le, mert mérges.** Utolsó perceit vonagló veszett kutyáról lézen szó, előbb azonban a Gusztiról kell valamit mondanunk. A Guszti kéményseprő inas. Mi a másik neve? Azt tán Guszti maga sem tudja. Ki volt a papája, meg a mamája? Azt még kevésbé tudja, mert ~~előző~~ korában egy nemzetközi cirksuszhoz került. Hogyan, miképen? Epen oly probléma, mint a békekérdés. Annnyit azonban meg lehet állapítani, hogy Guszti ereiben lengyel vér csörgedez. Gyerek legény, éveinek száma nem sok, valószínűleg nagyobb a nyelvek száma, amilyeneken beszélni tud. Orrossal, lengyelrel, csehvel, főttal, horvátal, ráccal, némettel, olasszal nagyszerűen megérti magát. Természetesen a magyarral is, talán a legérdekesebben. Mulatságosan tőri ezt a szép nyelvet. Persze mindenki tegez a zengzetes magyar nyelven. A mozgósítás a Guszti cirksusztruppiát is szétmozgósította. A díjbirkózók a fronta mentek, Guszti pedig a gyermekzsonglór egyéb hely hiányában javítotté. Zében kapott fejedet. De csak addig, amíg valami másféle vált belőle; mert Guszti jó gyerek, nincs szüksége javítóintézetre. A kéményseprő volt zive ideálja. Így lett kéményseprő inas. Teljes hadi, akorom mondani szakmabeli fölszereléssel ballagott tegnapelőtt délután hazafelé a mi Gusztink, amikor egy végéjtárral veszett kutyára akad utjába. A szerencsétlen állat hattyudaként Guszti lábikráját szemelte ki párja kilehelése előtt. Guszti azonban mint ikrakévdelő ebbe nem egyezett bele, hanem csak kormos seprőjét volt hajlandó feláldozni a kutya utolsó kívánságának. A beteg állat meg is elégedett vele, mert a drótséprűn véresre mardosta magát. Közben

arra ment a székeskáptalan egyik tagja. Guszti kedélyes, letegező figyelemzetésére a kanokon urmenten kapu alá ugrott. Szerencsére még a kapuajtót is betehette, így a megvadult állat csak a kapun tölthette ki veszettégét. Guszti ezalatt lélekszakadva a rendőrségre szaladt s elfuladva kiabálta az egyik rendőrnök: "Líjjétek le, mert mérges." Nem értették meg Guszti s szélnek eresztették. A kutya erre az Ybl Miklós utcába tette át harapási szintertét s ott egy katona esett áldozatul, a kezét harapta esett. Majd egy rendőr észrevette a veszedelmet s kardjával lekaszabolta a veszett ebet. A rendőrség most erőlyesen kutat, hogy kinyomozza a megmártakat és a szükséges óvintézkedéseket megtegye. Guszti is el akarták vinni, ő azonban összeszedte magyar tudományát és megmagyarázza, hogy a seprűt vigyék a Pasteur intézetbe és ne őt, mert őt vigyázott az irájára és ikrájára.

Tegnap ismét újabb szerencsétlenség történt egy veszett kutyával. A Malom utcában Dalmaj László szakaszvezetőt marta meg veszett kutya. A kutyát nem sikerült ártalmatlanná tenni. Újabban szinte közveszélyes már az utcára menni a veszett kutyák miatt. Jó lenne valami radikális intézkedést életbe léptetni.

— **A hadiárkvért.** Halápi Oszkár Erd-Simon pusztai földbirtokos a fejevármegyei árváknak 10000 koronát, a somogy megyei árváknak 10000 koronát adományozott. Halápi Oszkár értesülünk szerint maga egy hadiárva házat fog létesíteni, vagyonának nagy részét erre fordítja.

— **Aki most lép be** új tagu a Népszövetségbe megkapja, míg a késlelt tart — az 1917. évi gazdag tartalma naptárt ajándékol.

TÁRCA.

A mécsőtől az izzólámpáig.

Közlő: *Hafos József.*

II.

A 18 ik században az olajmécset már csak a szegényebb családoknál, a gazdagok pedig legfeljebb a hátsó helyiségek világítására használták. Egész olajgyánánt a 18-ik század közepe óta repceolajat használtak, régebben pedig északon bálnaolajat, (balszirt) délen olivaoilajat égettek a mécsékben.

A viasz gyertya még mindig nagyon drága volt. Például: Napoleon első konzul korában a Tuillériák világítása viaszgyertyával egy évben 20 ezer frankba került. Megemlítjük itt, hogy Franciaországban 1873 óta a gyertyák fogyasztóra adó van elírbé léptetve.

Stearin gyertyát először 1818-ban Simoni állított elő Párisban. 1831-ben Angliában palmaolajból készítették gyertyát. Chevreni 1821-ben feltalálta a zsírok szappanosítását s 1815-ben szabadalmat kapott stearin savból készült gyertya gyártására, melyet később Milly tökéletesített, midőn mésszel való szappanosítást alkalmazta. Milly 1837-ben Bécsben és Berlinben állított fel nagy stearingyertya gyárat. (A milly gyertya elnevezés Milly nevével ered.)

Ujabbán gyertyákat készítenek paraffinból és cetvelből is.

A világitási technikában fordulópont az 1783-ik év, melyben a svájci Argand feltalálta a róla elnevezett lámpa égőt, melynek két fémbhenger közt ég a henger alakú lámpából. Eme szerkezet állandó légáramot biztosított a láng körül, melyet így elegendő oxigén táplál. A lámpa lángjának fűtőlést és lobogását megszüntette az égőnek üveghegygel való körülvétele. A levegőnek a lánghoz való áramlását az égőn levő nyílások szabályozzák.

A közönséges petróleum lámpákban a világitóanyagból közvetlenül fejlődött gáz szénrészeknek fehérizása okozza a fényt, a gázizzó lámpákban pedig nem a levegővel kevert gáz világít, hanem nagy hőfokával fehérizásba hozza a világitó testet, pl. az Auer harisnyát.

A hamarosan elterjedt körülégő lámpát tökéletesítették a francia Quinget és Gizard testvérek, kik a bél felett levő olajtartót a bél alá helyezték és az erős fény enyhítésére és a fény egyenletes szétoszlására a tejfűveg ernyőt alkalmazták.

Az asztrallámpát 1809-ben fedezték fel, Franchot 1825-ben megalkalmazta a ma általánosan használt moderatőr, vagy csavaral szabályozható lámpát.

1790-ben felfedezték az olaj finomításának módját, azóta a lámpákat mindinkább tökéletesítették, hogy a felfűtött petróleumot jobban kihasználhassák. Az első petróleum lámpát egy

Silliman nevű amerikai szerkesztette, később sokan tökéletesítették, főleg a német Ditmar, Brünner, Wild stb.

A világitási technikában való ságos forradalmat jelentett a gázvilágitás feltalálása, mely azonban mivel költséges-csővezetékhez van kötve, nem lehetett általánosan elterjedt világitási mód. Inkább csak városokban nyert alkalmazást, főleg utcák s nyilvános épületek helyiségeinek világitására. Az első utcai gázlámpák 1814, április elsején gyultak ki Londonban. A gázvilágitás az ő szerényfényű s rezgő lepkelángjával bizonyára megbukott volna a villanyfény mellett, ha a gázlángot Auer meg nem menti nagyszerű találmányával az izzó harisnyával.

A gáz és a villanyvilágitás technikusai közt napjainkban ropant verseny folyik, jeiszavuk a goethei óhaj: "több világosság!" De ma már nem elég csak a több fény, hanem szebb és célszerűbb fény is kell egyúttal s ami szintén fontos, hogy olcsó fény legyen.

Szabadban való világitásra nagyon beváltak az acetilén világitás, melyet az elektromos kályhákban készített karbid révén fejlesztenek alkalmasan szerkesztett acetilén lámpákban, vagy tartályokban, honnét vezetéken viszik a gázt az égőkhoz.

Legolcsóbb s aránylag leginkább terjedő mesterséges fényt a villamos izzó és izzólámpák adnak. Fogalomzavar kerülése végett megjegyezzük, hogy izzófényűek

mondjuk azt a fényt, valamely izzó test sugároz ki. Az Auer féle égő is izzó fényt ad, amennyiben az Auer-harisnya pamut vagy műselyem tömlője thorium- és cérium-földdel van átitatva és így e tömlő lesz izzóvá a világitógáz, alkohol, vagy petróleum gőzének elégeése miatt.

Az elektromos izzófényt szén, vagy fémszálas-izzás okozza, melyet a rajta áthaladó elektromos áram idéz elő.

Az első használható szénszálas izzólámpát Edison készítette. A szénszálas izzólámpák közel 30 éven át voltak használatban, míg a kevesebb elektromos áramot fogyasztó fémszálas lámpák kiszorították.

Az első használható fémszálas villanykörtét Auer állította elő az osmiumlámpa alakjában. Az 1911-ik év végén sikerült a wolframfémet nagy keménysége dacára finom drót alakjában előállítani s így izzólámpákba alkalmazni. A fémszálas fehérebb fényt árasztanak, mert magasabb hőfokra izmíthatók mint a szálak.

Az izzólámpáknál az elektromos áram koromból készített ivlámpaszén pálcákon megy át; a két szénpálca érintkező csucsánál keletkezik a fény, melyet reflektorral rendszerint lefelé irányítanak. A fényvirképzést és szabályozást az ivlámpákban rendszerint óramű végzi, elektromágnes segítségével.

Az elektromos világitásnak egyik érdekes módja a *higanygőzlámpa*, melyben fejlődő higanygőzök jutnak izzásba s a két pólus között áramvezető és világitó gázoszlop-

— **A Fejérmegyei Takarékpénztár** igazgatósága Gróf Zichy Aladár elnöklelte alatt február hó 1-én délután tartotta méreg megállapítandó igazgatósági ülését. Az intézet tiszta nyeresége 115876. 42 korona, melynek alapján részvényenkint 65 korona osztalék fizetése lesz a közgyűlésnek javaslatba hozva. Az elhunyt dr. Szűcs Andor igazgató tanácsos helyére az igazgatóság egyhangulag Helty Jenőt választotta meg. Az intézet közgyűlése folyó hó 17-én délután 4 órakor lesz megtartva.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon kedves ismerősök, rokonok és jóbarátok, kik kedves halottunk Taucz János temetése alkalmából a temetésen megjelenésükkel vagy bármily módon fáradozásokkal gyászunkban résztvenni jöttek, fogadják az uton hálás köszönetünket. Özv. Taucz Jánosné, Péntek Katalin.

— **Dr. Vass József** legújabb könyve: *Szent Ágoston vallomása* (két kötet) az Elet kiadóhivatalában, Budapest Fehérvári ut, kapható. A gyönyörű nyelvezetű könyvnek 3 korona az ára és különösen felhívjuk rá a figyelmet. Könyvpiacunk újabb kiadványai között a legértékesebbek egyike.

alkotnak. Mivel a lámpából kisugárzott fény erős sugarakat nem tartalmaz, azért sajtásos fény-szinezetet és festői szempontból rendkívül érdekes fényhatást ad. A higanygőzlámpa fénye mellett az ember arca zöldeskékné, az ajk és a vörös színek sötét ibolyának látszanak. A szemre azonban igen kellemesen hat a higanygőzlámpa fénye.

A világitási technika káprázatos fejlődését minden leírásnál meggyőzőbben tünteti fel az alábbi táblázat, mely azt mutatja, hogy egy Heiner gyertyának megfelelő fény előállítására a különböző világitóeszközökkel mennyi munka szükséges. Az elfogyasztott energia mennyiség wattokban van itt kifejezve (1 watt = 10 millió erg munka másodpercenként).

Fényforrás	Watt:
Gyertya	100
Gáz pillangó égővel	52
Petróleum körülegővel	43
Acetilen láng	16
Gáz-izzófény	8
Villamos izzólámpa szén-szálas	4
Osmiumlámpa	1.75
Légritkított wolfrámlámpa	1.43
Gázal töltött wolfrámlámpa	0.7
Villamos egyenáramú izzólámpa	0.83
Villamos higanykvarclámpa	0.23

Ezt az óriási haladást a világitás terén az utolsó három tízévi alatt termelte az emberi ész. A villanyfény annyira olcsó lehetne, hogy a koldus is bevezethetné a lakásába, ha a háború átka nem borulna rá és nem tenne vakokká elsötétült lelkeket. Mert háború van, hát a villanykörték sorai közt is sötétben kell botorkálnunk. — Békét és több világoosságot!!

— **Igentszített jégvevőimhez** bátorlandom fordulni és tudomásukra adni, hogy az idei nyáron fogok jeget szállítani, méltányos árban *tiszteletesen* kiszolgálva. Miatán azonban a jégvágási fuvar és napszám árak igen magasak, s azokat megszerezni csaknem lehetetlen, már most a *legrövidebb idő alatt leszerződnek*. E célból kérem egy levelező lapon tudatni e szándékukat, hogy a szerződés iránt felkereshessem önöket, ugyanígy kérem azon urakat, akiknek *fogatuk van* s azt *jéghordásra nekem átadnák* a alanti feltételek mellett, ugyancsak levelező lapon kérem a *legsürgősebben* tudatni. 1 napra 2 lovas fogatért javukra irók 35 koronát, 1 lovas fogatért 17-50 koronát és a nyáron ugyanannyi értékű jeget szállítok. Ily fuvarozást elfogadok 1 napotól 5-6 napig. A jég ára lesz külső vereminnél 3 korona, házhoz szállítva, ház előtt lemelve *becsületesen* az egész fizetett súlyt +50 K, (harminc kiló jeget nem fogok egy métermázsába számítani.) Ez a megállapodás nagybani vevőknek szól, egyes családok háztartására szükséges jég árát pár nap mulva fogom közölni feltételeimmel együtt; de ilyenek részéről is elfogadok fuvar felajánlást. Kérem az érdekelteket, hogy csak levelezőlapon keressenek engem ez ügyben. Jégvágáshoz napszámok felvételnek 6 korona napszám mellett. Jelenkezés a harmadik hídán levő jégveremnél.

Köhögés ellen kitűnően bevált háziaszer dr. Störk-pasztilla. Egy doboz ára 60 fillér. Kapható Szűts Róbert vörösházi Magyar Korona gyógyszerárban.

— **A hadiárúháza** céljait támogatja, ha a Szőgyény-Marich utcai Schnetzer porcellánüzletben megvásárolja dr. Probászka Ottókar megyéspüspök arcképét. A kép nagysága 60/30 cm.

Nagyszerű újítás leány és gyermekülvételek a legsikerültebben készülnek VIRÁG műtermében Rákóczi utca 5. Szolid egységés árak. Telefon 334.

SZÍNHÁZ.

Három a kislány Csütörtökön este Babits Vilma harmadszoros fellépésével a „Három a kislány” gyönyörű muzsikájú darabot élveztük teljesen kifogástalan előadásban. Andor karmagy ugy muzsikálja a bájos Schubert-partitúrákat a kitűnő katonazenekarral, hogy nem győzünk betelni a szépségeivel. Babits az volt, ami első alkalommal. Új betétet énekelt s újból remekelt. Falussy, Pesti, Majthény elsőrendűek voltak. Különben valamennyi szereplő dicséretet érdemel. Koronkayval még sok telt házat csinálhatnak ebből a darabból. A vendégszerelés után összehasonlítást is teszünk már, s szinte általános közvéleményt nyilvánítunk, hogy Koronkay játéka művészetben, finomságban, kedvességben, melegségben sokkal magasabban áll, mint a vendégszerelőé. Babits

szépen énekel s jó iskolázottságról tesz bizonyosságot, hangdimenziója nagy, színezése ügyes, mind ezt készséggel elismerjük, és dicsérettel említjük meg. Hogy fellépése még nálunk Babits, most még bizonytalan.

A színhazi iroda je'entése.

Szombaton este és vasárnap a szép „Aranyvirág”-nak lesz repri-zója nagy, társulat kitűnő erőinek közreműködésével. A siker előre biztos. Hétfőn ismét Fodor Oszkár elsőrendű színművészetében fogunk gyönyörködni, Az „Ördög” cimszerepét játssza. Fodor fellépése eseményszámba szokott menni. Zónába megy az „Ördög”, hogy mindenki részese lehessen a szép művészetnek.

Heti műsor:

Szombat: Aranyvirág.
Vasárnap: d. u. Névtelen asszony.
Csütörtök: Aranyvirág.
Hétfő: Ördög. A cimszerepet Fodor Oszkár igazgató adja.
Kedd: Szép asszony.
Szerda: Szép asszony.
Csütörtök: Három a kislány.
Péntek: Királyom meghalok érted.
Szombat: Vándorfeccsek és a Varázshegedű.
Vasárnap: Ugyanaz.

Apollo mozgyszínház hírei.

Sardou Fedorája filmen. Sardou Viktor világhírű drámáját, *Fedorát* a Coroin filmgyár hatalmas apparátussal filmre alkalmazta és „Fehér éjszakák” címen hozta forgalomba. Az országos bemutató a saakkörök a legnagyobb elragadtatással nyilatkoztak a pompás filmalkotásról, mely ragyogó eseménye a magyar kinematografiának. Ezt a megrázó hatású filmdramát, melynek főszerepét Berky Lili, ez a sokoldalú a külföld előtt is méltán elismert kiváló művész és Kürthy György a Nemzeti Színház tagja játsszák hétfőn és kedden mutatja be az Apollo-színház. A vasárnapi műsor is gazdag és érdekes. „A st-privati kastély titka” c. 4 felvonásos apacs dráma a műsor slágere, mely egy grófnő kálváriáját tárgyalja izgalmas és teblincselő jelenetekben.

Tenyész-kan

Ötnegyed éves elsőrendű Mangalicza faj. Továbbá az állami magvizsgáló állomás által arankamentesnek nyilvánított löheheremag eladó. Hippolyti gazdaságban vasutállomás Zichy-utjalu, Fejérmegye. Bővebbet **Elek Ferenc és dr. Elek István** gazdaságának központjában, Budapest, Eskü-ut 5. szám.

— **Újítás a női reform-fűzők terén**; gyári lekeratot sikerült szerezen oly higienikus „Rádium” reform-fűzőkből, melyek a gyomrot teljesen szabadon hagyják, csak a hasat és csipőt fűzik, kényelmes járást és szabad mozgást biztosítanak, ülésnél nem hátrányosak. — Vétélnél feltétlen csak „Rádium” fűzőt tessék kérni! Egyedüli elárutás egé-z megyére **Vermes Frigyes-né**. Blous-ujdonságok állandó raktára.

APRÓHIRDETÉSEK.

Eladó 4 oktály szőlő. Szép lakással. Tudakozódni lehet Felső-királysor 1. üzletben.

Gazon lakásnak is megfelelő 2 szobás bútorozott utcai lakás esetleg konyhával is, azonnal kiadó. Szent-Istvánter 3.

Fiatal, szorgalmas lakatossegéd felvétetik Hagenmacher sörtelepen Fazekas-utca 6.

Tanult üzletvezetőt keres a most alakult császári fogyasztási szövetkezet. Lakás természetben, fizetés megállapodás szerint. Ajánlatok a szövetkezet címére. (Császár Komárom m.) febr. 10-ig küldendők.

Öreg utca 1. sz. alatt 2 utcai szobából, konyhából, előszobából álló lakás összes mellékhelyiségekkel együtt folyó év május 1-re kiadó.

Jó karban lévő férfi-ruhák eladók. Várközt 45.

Boltileány felvétetik Kossuth-u. 9. sz. Virágüzlet.

Mindenes szakácsné, ki önállóan jól főz, szobaleány mellé 40—45 kor. fizetéssel felvétetik. Jentkezni 9—11 között. Cim a kiadóhivatalban.

Borkövet veszek legmagasabban árban. József-utca 2. sz. Reiner Vilmos.

A Feketehegyen egy 2 és fél oktályos jó karban lévő szőlő eladó. Selyem-utca 26.

Egy fekete sütőde kiadó. Selyem-utca 26.

Ügyvédi irnokot keresek dél-eltői elfoglaltsággal. Cim a kiadóhivatalban.

Szeder utca 16. sz. ház szabadkézből eladó.

Királykut-utca 9. sz. ház szabadkézből eladó.

Fenyő alagyujtóia kölegekben kapható Róth Jakab fakereskedőnél Széchenyi-utca. 81. b.

Birtok, 20 holdas Pátkán eladó. Feltételek megtudhatók Bárány József és neje nél Pátkán és dr. Kneifl Ferenc ügyvédnél, Székesfehérvár, Jókai u. 3. I.

Tanulót felvesz Koháry József asztalos, Háltér 3. Ponty-épület.

Szabás, varrás és a rajzolásban alaposan nyerthető Urbán Margit tanítványában, Miklósi-utca 14.

BLous UJDONSÁGOK!

Flanel, Posztó, Selyem, Jpoanals, Crepp de chine és gyász blousokból.

NŐI ÉS LEÁNYKA KÖTÖTT KABATOKBÓL NAGY VÁLAŠTÉK.

VERMES áruházában.

A síófoki fogyasztási szövetkezetnél az üzletvezetői állás betöltendő. Javadalmazás:

Havi 180 korona, szabad lakás, villanyvilágítás és tüzelési átalány; s mintegy 150.000 korona nyers bevétel után 1, illetve 1/2 százalékos jutalék. Születési és egyéb bizonyítványok — melyek azonban vissza nem adatnak — február 20-ig a szövetkezet igazgatóságához címezve küldendők be a kérvénnyel.

Árverési hirdetés.

Fröschl János és testvérei a tulajdonukat képező, a Székesfehérvár 5044. sz. tkvi. betétben A II. 1—2 sorszám, Sárutca 16. sz. alatt levő lakóházat udvarral és kerttel együtt összesen 1251 □-öl területtel önkéntes árverésen eladják.

Az önkéntes árverést a tulajdonosok megbízásából ügyvédi irodámban (Nádor-utca Koronafi-ház Nagy Sándor-utcával szemben) fogom megtartani. Az árverés határideje f. évi február hó 11-ének (Vasárnap) d. e. 9 órája.

A háznak nagy kertje konyhakertészet céljaira nagyon alkalmas.

Az árverési feltételek ügyvédi irodámban az árverés előtt bármikor megtekinthetők. Székesfehérvárott, 1917. január 31-én.

Dr. Molnár János ügyvéd.

Jótállás a biztos eredményért.

Reitner Oszkár

nagybeeskereki ny. főkapitány és fegyvermesteri tisztségének nagyszerű találmánya a

PATKÁNIN

patkányirtó-szer, (nem mérge) emberre és háziállatokra nem ártalmas és fölülmul minden más irtószer.

1 DOBOZ ÁRA 2 K.

legendő körülbelül 60 patkány kiirtásához. Minden adaghoz használati utasítás van mellékelve. A biztos eredményért jótállás. Ismertető prospektust, abban le van írva, hogy k ülönféle gazdaságban hány adag használandó, kérésre ingyen küldi a

PATKÁNIN gyár vezetősége Nagybeeskereken.

110-1916. szám.

Arverési Hirdetmény.

Alulírott kir. közjegyző közhírré teszem, hogy néhai özv. Havranek Jánosné szül. Langhammer Mária örökösei a hagyatékhöz tartozó, s részben már eddig is az örökösök tulajdonát képező alábbi ingatlanokat — önkéntes árverésen el fogják adni.

Az önkéntes árverést örökösök megbízásából irodámban; (Székefehérvárott, Nádor utca 6 szám 1. emelet) 1917 év február hó 11, ik napján (vasárnap) d. e. 10 óraker fogom megtartani.

Árverés alá kerülnek a következő ingatlanok:

1., A székesfehérvári 3245 sz. tkvi. betétben A I. 1, 2 sorsz. 2059, 2060 hrszám alatt felvett Öreg utcai ház, udvar és kert egészen.

2., A székesfehérvári 3245 sz. tkvi. betétben A II. 1, 2 sorsz. 3071 3072 hrszám alatt és + 3 sorszám 3073/1 hrsz. alatt felvett alsó király-sori ház, udvar és kert egészen, — mely építkezésekre, valamint gyár és ipartelepek céljaira különösen alkalmas.

3., A székesfehérvári 3243 sz. tkvi. betétben A III. 1, 2, 3 sorsz. 4817, 4718, 4719, hrszám alatt és a székesfehérvári 4973 sz. tkvi. betétben A + 1, 2 sorsz. 4716, 4715 hrszám alatt felvett turózsági szőlő, berendezéssel együtt egészen.

4., A székesfehérvári 3245 sz. betétben A + 1 sorsz. 10283 hrszám alatt felvett. Marosbelyási dűlőbeli 6 kat. hold 1252 □ öl kiterjedésű rét egészen.

5., A székesfehérvári 3245 sz. tkvi. betétben A + 2 sorsz. 10871 hrsz. alatti. Hosszu dűlőbeli 32 kat. hold 1024 □ öl kiterjedésű rét egészen.

Az árverési feltételek közjegyzői irodámban a hivatalos órák alatt az árverés előtt is bármikor megtekinthetők.

Kelt Székesfehérvár, 1916 évi január hó 9. én.

Dr. Horváth Kálmán kir. közjegyző.

Uránia mozgófényképszínház.

Vasárnap KÖZKIVÁNATRA — Február 4-én:

FATA MORGANA

! A Wolfson cirksusz utolsó díszelőadása. !

Hétfőn, február hó 5 és 6-án: Kedden

Vicza a penzióban.

Vigjáték 4 felvonásban.

Főszereplő: **ASTA NIELSEN.**

Nagyszabású pótműsor. Rendes helyárak.

A FEJERMEGYEI TAKARÉKPENZTÁR

1917. évi február hó 17-én délután 4 óraker az intézet helyiségében

ÉVI RENDES KÖZGYŰLÉST

tart,

melyre a részvényesek, hivatkozás-al az alapszabályok 56. § árá*) tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Az 1916. évi üzletforgalomról szóló igazgató jelentés.
2. Határozathozatal az igazgatóságának az 1916. évi zárószámadás betérjesztése és ennek kapcsán a mérleg jóváhagyása, a tiszta jövedelem felosztása, illetve az osztalék megállapítása, a felügyelő-bizottság és az igazgatóságnek jegyzőkönyvileg leendő fölmentése tárgyában tett javaslatok fölött.
3. Két megyebeli és két napibizottságra kötelezett igazgatósági tagnak egy évre leendő választása.
4. A Székesfehérvári kölcsönös Segélyező Egylettel állandó szervezetszerű összeköttetés létesítése, és ennek megfelelőleg az alapszabályok 11. §-ának kibővítése.

Székesfehérvár, 1916. február 1.

Gróf Zichy Aladár, elnök.

*) 56. §. Közgyűlésen csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvénye 4 héttel előbb nevére iratott és hírom nappal a közgyűlés előtt (azaz 1917. február hó 14-én déli 12 óráig, az intézet pénztárnál letétetett).

Apollo mozgófényképszínház.

Vasárnap, február 4-én. Egy napos műsor!

A st.-privati kastély titka

Apacs-dráma 4 felvonásban.

Remek pótműsor!

Előadások 3, 5, 7 és 9 óraker. Rendes helyárak.

Hétfőn és kedden, február hó 5 és 6-án.

A Corvin filmgyár nagyszerű alkotása:

Fehér éjszakák

Sardo Viktor FEDÓRA c. világhírű drámája után. Dráma 4 felvonásban.

Pompás kiegészítő műsor!

Előadások 6 és fél 9 óraker. Rendes helyárak.

Villanylámpák és elemek.

Divatos fűzők! — Nagy választék BLOUSOKBAN.

Kézzett- és előrajzolt kézimunkák olcsóárban

kaphatók: Kováts Antalnál, Városháztér.